

Páčiť sa Bohu

Pánova výzva „budte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec“ (Mt 5, 48) spočíva v tom, že máme žiť ako Božie deti, ktoré vedia, že sú v Božích očiach vzácne a sú pevne zakotvené v nádeji a radosti prameniacej z vedomia, že majú takého dobrého Otca.

04.03.2021

Počas španielskej občianskej vojny, po tom, ako sa tri mesiace ukrýval na najrôznejších miestach, sa svätý Josemaría rozhodol opustiť hlavné

mesto. Potreboval sa dostať niekam, kde by bol v bezpečí a kde by sa mohol opäť začať venovať svojmu apoštolskému poslaniu. So skupinou svojich duchovných synov podnikol nebezpečný prechod Pyrenejami a podarilo sa mu dostať sa do Andorry. Najskôr navštívil Lurdy a potom zamieril do Pamplony, kde sa ho ujal miestny biskup, ktorý mu poskytol prístrešie.

Krátko po svojom príchode do Pamplony si osamote vykonal na Vianoce v roku 1937 duchovné cvičenia. Pri nich si zapísal: „Moje rozjímanie je veľmi chladné. Na začiatku bola len očividne detinská túžba po tom, aby bol Pán Boh spokojný, keď ma bude musieť súdiť. Potom prišiel silný otras: Ježišu, povedz mi niečo! Mnohokrát som to opakoval, plný ľútosti nad vnútorným chladom. A potom vzývanie mojej nebeskej matky: Maminka! A anjelov strážnych a

mojich detí, ktoré sa už radujú v nebi... a potom prúdy slz a nárekov... a modlitba. Predsavzatie: verne dodržiavať každodenný rozvrh.“[1]

Sú to dôverné poznámky, v ktorých svätý Josemaría vysvetľuje, v akom stave bola jeho duša, aké prežíval city a v akom rozpoložení sa vtedy nachádzal. Vyjadruje sa pritom s veľkým zápalom: chlad, slzy, túžba... Hľadá oporu u svojich milovaných: u Otca, u Ježiša, u Márie. A nakoniec, v tom strašnom vonkajšom nešťastí, ktoré vtedy na všetkých dopadlo, dáva si prekvapivé a zdanlivo nepodstatné predsavzatie: dodržiavať každodenný rozvrh. Toto je nepochybne jeden z aspektov veľkosti svätého Josemaríu: schopnosť zladiť citový, vnútorný a vášnivý vzťah k Bohu s vernosťou v každodennom boji v zdanlivo bezvýznamných maličkostiach.

Riziko pre tých, ktorí sa chcú páčiť Bohu

Páčiť sa niekomu je presný opak toho spôsobovať niekomu zármutok a sklamanie. Keďže chceme Boha milovať a páčiť sa mu, máme, pochopiteľne, strach, aby sme ho nesklamali. Tento strach však môže niekedy spôsobiť, že si myslíme a cítime presne to, čomu sa chceme vyhnúť. Strach je navyiac negatívny pocit a nemôže tvoriť základ spokojného života. Snáď preto „vo Svätom písme nachádzame vo všetkých možných obmenách výraz *nebojte sa* 365 krát. Je to, akoby Pán chcel, aby sme sa každý deň v roku oslobodzovali od strachu.“[\[2\]](#)

Existuje určitý druh strachu, pred ktorým nás varoval Otec Fernando na začiatku svojho prvého listu. Nabádal nás v ňom „interpretovať ideál kresťanského života tak, aby nebol zamieňaný s perfekcionizmom,

učiť sa žiť s vlastnou aj cudzou slabosťou a prijímať so všetkými dôsledkami každodenný postoj dôveryplnej odovzdanosti založenej na Božom synovstve“.[3] Svätý človek sa bojí Boha uraziť. Takisto sa bojí pohrdať jeho Láskou. Perfekcionista sa naopak bojí, že nerobí veci dosť dobre, a preto má strach, že sa Boh hnevá. Svätosť nie je perfekcionizmus, aj keď sa nám to niekedy môže myliť.

Koľkokrát sa len hneváme, keď zistíme, že sme sa opäť nechali uniesť, že sme zase zhrešili, že sme nedokázali splniť ani to najmenšie predsavzatie. Hneváme sa a myslíme si, že Boh je sklamaný. Strácame nádej, že nás má ešte stále rád a že vôbec niekedy dokážeme viesť skutočný kresťanský život. Zmocní sa nás smútok. V takej chvíli je dobré pripomenúť si, že smútok je spojencom nepriateľa: neprivádza nás k Bohu, ale naopak, odvádza nás

od neho. Svoj hnev a zlosť zamieňame za domnelú namrzenosť Boha. Nič z toho však nepochádza z lásky k Nemu, ale z nášho ublíženého ja, z našej neprijatej slabosti.

Keď čítame v evanjeliu Kristove slová „*budte dokonalí*“, chceme sa nimi riadiť, chceme podľa nich žiť, hrozí nám však, že si ich vysvetlíme ako: „Robte všetko dokonale.“ Môžeme si začať myslieť, že keď nebudeme robiť všetko dokonale, nebudeme sa Bohu páčiť a nemôžeme byť jeho pravými učeníkmi. Ježiš však vzápätí zmysel svojich slov objasňuje: „Budte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec“ (Mt 5, 48). Ide teda o dokonalosť, ku ktorej nás Boh pozýva po tom, ako nám dal účasť na svojej božskej prirodzenosti: o dokonalosť večnej Lásky, tej najväčšej Lásky zo všetkých, Lásky, „z ktorej pohyb slnko má i všetky hviezdy“.[4] Tej istej Lásky, ktorá nás stvorila slobodných a vykúpila, keď „sme boli

ešte hriešnici“ (Rim 5, 8). Táto dokonalosť spočíva v tom, že máme žiť ako Božie deti a byť si vedomí toho, že sme v jeho očiach vzácní: že nemáme nikdy strácať nádej a radosť, lebo vieme, že máme takého dobrého Otca.

Ak sa chceme vyhnúť nebezpečenstvu perfekcionizmu, mali by sme pamätať na to, že páčiť sa Bohu nie je v našej moci, v jeho však áno. „Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás“ (1 Jn 4,10). Nesnažme sa preto Bohu diktovať, ako sa má stavať k nášmu životu. Sme stvorení tvorovia, a preto by sme sa mali naučiť rešpektovať jeho slobodu a nie mu predpisovať, prečo by nás mal alebo nemal mať rád. Prejavil nám predsa svoju Lásku a túži po tom, aby sme mu dovolili milovať nás, ako sám bude chcieť.

Boh nás miluje zo svojho slobodného rozhodnutia

Prečo je teda pre nás také ťažké pochopiť Božiu logiku? Nemáme snáď dostatok dôkazov o tom, ako ďaleko je Boh ochotný zájsť, aby nás urobil šťastnými? Vari si Ježiš neopásal bedrá, aby apoštolom umyl nohy?

Svätý Pavol hovorí, že Boh ani vlastného Syna neušetril, aby nám umožnil večné šťastie (porov. Rim 8, 32). Chcel nás milovať tou najväčšou možnou Láskou až do krajnosti. My si však niekedy aj napriek tomu myslíme, že Boh nás bude milovať podľa toho, ako budeme spĺňať jeho očakávania, alebo keď si to zaslúžime. To je však absurdné. Musí si snáď malé dieťa zaslúžiť lásku rodičov? Nie je to skôr tak, že ten, pred ktorým chceme mať nejaké zásluhy, sme my sami, a že nás ovláda neistota a potreba mať okolo

seba pevné záchytné body, ktoré hľadáme v tom, čo robíme, vo svojom myslení, vo svojom vnímaní reality?

Pritom by nám stačilo dívať sa na nášho Otca a odpočívať v jeho Láske. Boží hlas pri Ježišovom krste a premenení hovorí, že Boh našiel zaľúbenie vo svojom Synovi. Aj my sme boli pokrstení a skrze Kristovo utrpenie a smrť máme podiel na jeho skrytom živote, na jeho zásluhách, na jeho milosti. Preto sa na nás môže Boh dívať so zaľúbením, s nadšením. Eucharistia nám okrem iného podáva jasné posolstvo o tom, čo k nám Boh cíti: túžobne si praje byť s nami, s radosťou je ochotný na nás čakať, ako dlho bude treba, túži po našom dôvernom priateľstve a opätovanej láske.

Boj zamilovanej duše

Najpresvedčivejším dôvodom na to, aby sme milovali, je Božia Láska k nám. „Prvá motivácia k evanjelizácii

je Ježišova láska, ktorú sme prijali, skúsenosť, že sme boli spasení, ktorá nás vedie k tomu, aby sme ho milovali stále viac.“[5] Nie sú to žiadne abstraktné myšlienky. Vidíme to na príklade posadnutého človeka z Gerasy: Po tom, ako ho Ježiš zbaví posadnutosti a následne vidí, ako jeho krajanovia Majstra odmietajú, prosí ho, aby s ním smel zostať (porov. Mk 5, 18). Vidíme to tiež u Bartimea, ktorý bol zbavený slepoty a „šiel za ním po ceste“ (Mk 10, 52). A nakoniec to vidíme u Petra, ktorý je schopný odpovedať na Pánovu výzvu „Pod' za mnou“ (Jn 21, 19), až keď mu Ježiš odpustí zradu a prejaví mu svoju dôveru. Až vtedy si uvedomí, ako hlboko ho Ježiš miluje. Zistenie, že nás Boh miluje, je tou najsilnejšou hybnou silou nášho kresťanského života. Odtiaľ taktiež pramení náš boj.

Ak máme niekedy strach, že sme Boha zarmútili, položme si otázku:

Spája ma tento strach s Bohom a pomáha mi viac na Neho myslieť, alebo ma skôr vedie k tomu, aby som sa sústredil na seba, na svoje očakávania, na svoj boj a na svoje úspechy? Zakúšam potom radosť z vedomia, že mi odpustil, alebo, naopak, upadám do beznádeje? Pomáha mi tento strach v tom, aby som s radosťou začal znovu, alebo sa uzatváram do smútku, do pocitov bezmocnosti a sklamaní, pochádzajúcich z toho, že som si zakladal len na vlastnej sile a na výsledkoch, ktoré som schopný dosiahnuť? Svätý Josemaría nám odporučil, aby sme o tom uvažovali z hľadiska Božieho synovstva: „Deti... Ako sa len usilujú byť dobré v prítomnosti svojich rodičov! A kráľovské deti, ako sa usilujú zachovať si kráľovskú dôstojnosť pred svojím otcom Kráľom! A ty... neuvedomuješ si, že stojíš vždy pred Veľkým Kráľom, tvojím Bohom Otcom?“^[6] Božia prítomnosť

nevyvoláva v Božích deťoch strach. Ani vtedy nie, keď padnú. Prečo? Jednoducho preto, že On sám nám chcel dať úplne jasne najavo, že nás vyzerá aj vtedy, keď padneme. Ako otec v podobenstve o márnotratnom synovi, túži nám vybehnúť v ústrety hneď, ako mu to dovoľíme, aby sa nám vrhol okolo krku a zahrnul nás bozkami (porov. Lk 15, 20).

Máriin úsmev

K lepšiemu pochopeniu nám môže poslúžiť udalosť zo života svätého Josemaríu. Konkrétne jedna z poznámok o jeho duchovnom živote, ktoré si písal pre svojho duchovného vodcu, aby mu pomohol v jeho úlohe. Aj keď je text trochu dlhší, stojí za to uviesť ho sem celý:

„Dnes ráno – ako vždy, keď o to pokorne požiadam, nech už si líham v akúkoľvek hodinu – som sa z hlbokého spánku náhle prebudil, akoby na mňa niekto zavolať, a bol

som si úplne istý, že je čas vstávať. A naozaj, bolo trištvрте na šest'. Včera večer som, tak ako obvykle, požiadal Pána, aby mi dal silu k prekonaniu lenivosti po prebudení, pretože – to ku svojej hanbe priznávam – vstávanie, nech je to akákoľvek drobnosť, je pre mňa veľmi náročné a často napriek tomuto nadprirodzenému volaniu zostávam v posteli o nejakú chvíľu dlhšie. Keď som dnes videl, koľko je hodín, pomodlil som sa, bojoval sám so sebou – a zostal ležať. Keď bolo na mojom budíku (je už nejaký čas rozbitý) štvrt' na sedem, vstal som a ponížene som pokľakol, uznávajúc svoju chybu – *serviam!* –, potom som sa obliekol a začal rozjímanie. Medzi pol a trištvрте na sedem som dosť dlhú chvíľu mohol pozorovať, ako sa tvár mojej Panny Márie Bozkov plní radosťou a potešením. Dobre som si to všimol: myslím si, že sa usmievala, tak to na mňa pôsobilo, ale pery sa jej nehýbali. Veľmi som sa upokojil a

povedal svojej Matke mnoho lichôtok.“[7]

Svätý Josemaría si predsavzal niečo, s čím aj my niekedy bojujeme – vstávať včas. Nedarilo sa mu to a zahanbovalo ho to. Svoju rozmrzenosť a zahanbenosť si však neplietol s veľkodušnosťou Božieho srdca. Navyiac po svojom nezdare videl, ako sa na neho Panna Mária usmiala. Nie je to tak, že mávame tendenciu myslieť si, že Boh je s nami spokojný, keď – alebo jedine keď – robíme veci dobre? Prečo zamieňame osobnú spokojnosť za Boží úsmev, za Božiu nehu a lásku? Vari Boh nie je práve tak dojatý, keď sa snažíme po každom opakovanom páde znovu vstať?

Iste sme mnohokrát prosili Pannu Máriu, aby sa za nás u Pána prihovárala – *ut loquaris pro nobis bona*. Možno sme si ich rozhovor niekedy aj predstavovali. Skúsme sa

ponoriť v modlitbe do tejto scény a v pokoji uvažovať nad Máriinou a Ježišovou láskou k nám.

„Hľadať Máriin úsmev nie je otázkou zbožného či zastaralého sentimentalizmu. Je to skôr ten správny výraz živého a hlbokého ľudského vzťahu, ktorý nás spája s tou, ktorú nám Kristus daroval ako Matku. Túžba kontemplovať tento úsmev Panny vôbec neznamená poddať sa nadvláde nekontrolovanej predstavivosti.“[8] Tieto slová predniesol Benedikt XVI. v Lurdoch, kde hovoril o malej Bernadete. Keď sa jej Panna Mária zjavila prvýkrát, iba sa na ňu usmievala. „Dala jej poznať najskôr svoj úsmev, akoby práve to bola najvhodnejšia vstupná brána k odhaleniu jej tajomstva.“[9]

Aj my chceme vidieť a vnímať, ako sa na nás Mária usmieva. Naše omyly, nech by boli akékoľvek veľké, jej nedokážu zotrieť úsmev z tváre. Keď

sa po páde opäť postavíme, môžeme
vzhliaďnúť na jej tvár a znovu od nej
načerpať radosť.

Diego Zalbidea

[1] Camino. Edición crítico-histórica,
pozn. k č. 746.

[2] Pápež František, Posolstvo
Svätého Otca Františka pre 23.
Svetové stretnutie mládeže, 25–3–
2018.

[3] F. Ocáriz, Pastiersky list, 14–2–
2017, č. 8.

[4] Dante A., Božská komédia, Raj,
Spev 33.

[5] František, enc. Evangelii
Gaudium, 24–11–2013, č. 264.

[6] Svätý Josemaría, Cesta, č. 265.

[7] Svätý Josemaría, Súkromné poznámky, č. 701. In: A. Vázquez de Prada, Zakladateľ Opus Dei, sv. 1, s. 330.

[8] Benedikt XVI., Homília, 15–9–2008.

[9] Tamtiež.

pdf | document generated
automatically from <https://opusdei.org/sk-sk/article/pacit-sa-bohu/> (02.04.2026)